

Bruxelles, 24. travnja 2025.
(OR. en)

8225/25

COMPET 279
MI 236
IND 118
ENER 106
ENV 271
CONSOM 70

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 16. travnja 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 187 final

Predmet: KOMUNIKACIJA KOMISIJE
Plan rada za ekološki dizajn održivih proizvoda i označivanje energetske
učinkovitosti za razdoblje 2025.-2030.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 187 final.

Priloženo: COM(2025) 187 final

Bruxelles, 16.4.2025.
COM(2025) 187 final

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

**Plan rada za ekološki dizajn održivih proizvoda i označivanje energetske učinkovitosti
za razdoblje 2025. – 2030.**

{SWD(2025) 112 final}

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Plan rada za ekološki dizajn održivih proizvoda i označivanje energetske učinkovitosti za razdoblje 2025. – 2030.

1. UVOD

1.1. Jedinstveno tržište za održive proizvode

Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda ⁽¹⁾ pravni je okvir za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn. Njome se, zajedno s **Uredbom o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti**, potrošačima olakšava izbor i potiče uvođenje održivijih i energetski učinkovitijih proizvoda. U ovoj se Komunikaciji utvrđuju proizvodi kojima treba dati prednost kako bi se do 2030. proveo rad na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda i Uredbe o uspostavi okvira za označivanje energetske učinkovitosti.

Utvrđivanjem usklađenih zahtjeva za ekološki dizajn primjenjivih na cijelom jedinstvenom tržištu potiče se uvođenje održivih proizvoda te održiva proizvodnja i potrošnja. Dionici podržavaju ovu inicijativu jer smanjuje troškove usklađivanja, pojednostavnjuje sustav i omogućuje proizvođačima i potrošačima da ostvare korist od ekonomije razmjera koju pruža tržište s 450 milijuna potrošača. Tako se potiču ulaganja i inovacije, čime se stvara veća potražnja za održivim proizvodima, promiče konkurentnost proizvođača iz EU-a i potiču održive odluke u cijelom lancu vrijednosti. Postavljanje ambicioznih pragova za stavljanje proizvoda na tržište EU-a, koji se primjenjuju i na poduzeća iz EU-a i na ona iz trećih zemalja, dragocjena je prilika za povećanje održivosti globalnih lanaca vrijednosti. Osim toga, poticaji mogu pridonijeti promicanju održivih proizvoda i osigurati njihovu priuštivost za sve potrošače.

Zahtjevi za ekološki dizajn djelotvorno smanjuju utjecaj proizvoda i potrošnje energije na okoliš, energiju i klimu i poboljšavaju kružnost. U okviru zahtjeva pruža se više informacija o održivosti proizvoda i time pomaže potrošačima da donose informiranije odluke o kupnji i stvaraju gospodarske koristi za proizvođače održivijih proizvoda. Izrada zahtjeva za ekološki dizajn u pogledu mogućnosti popravka proizvoda široke potrošnje relevantna je i za proširenje prava potrošača na popravak utvrđenog Direktivom EU/2024/1799 o promicanju popravka robe ⁽²⁾. Stoga zahtjevi za ekološki dizajn doprinose glavnim ciljevima politike EU-a povezanima s okolišem, energijom, klimom, zaštitom potrošača, konkurentnošću, otpornošću i jedinstvenim tržištem.

Ovaj će plan rada pridonijeti i ciljevima nedavno donesenog Kompassa konkurentnosti ⁽³⁾ jer će pomoći da se nadoknadi nedostatak inovacija i poticati konkurentnost, dekarbonizaciju i

---

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda.

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2024/1799 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za promicanje popravka robe i izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 te direktiva (EU) 2019/771 i (EU) 2020/1828 (Tekst značajan za EGP), SL L, 2024/1799, 10.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj>.

⁽³⁾ COM(2025) 30 final.

gospodarsku sigurnost EU-a. Osim toga, može pomoći u razvoju vodećih tržišta za održive i kružne proizvode, u skladu s nedavnim Planom za čistu industriju ⁽⁴⁾ i Akcijskim planom za čelik i metale ⁽⁵⁾. Kao dopunu toj inicijativi Komisija planira objaviti povezani akt o kružnom gospodarstvu i akt o ubrzavanju industrijske dekarbonizacije.

Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda jedan je od glavnih doprinosa ambiciji iz Plana za čistu industriju da EU do 2030. postane svjetski predvodnik u kružnom gospodarstvu. Donošenje zahtjeva za proizvode u skladu s Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda, dopunjeno predstojećim aktom o kružnom gospodarstvu, bit će ključno za povećanje kružnosti naših gospodarstava jer će omogućiti razvoj vodećih tržišta za održive i kružne proizvode, osigurati učinkovitu i što dulju ponovnu uporabu proizvoda koji sadržavaju vrijedne i rijetke materijale prije nego što postanu otpad te uključivati kriterije kojima se promiču mogućnost popravka i recikliranja i reciklirani sadržaj. Ukratko, Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda znatno ćemo se približiti cilju čistog, dekarboniziranog i resursno učinkovitog gospodarstva EU-a.

1.2. Doprinos ciljevima pojednostavnjenja i smanjenja opterećenja

U ovom se planu rada Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda po prvi put šire primjenjuje na određene proizvode. Nastoji se postići ravnoteža između potencijalnih pozitivnih učinaka Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda na okoliš, njezine sposobnosti da ostvari rezultate i potrebe za pojednostavnjenjem propisa. U nekoliko odredaba Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda izričito se zahtijeva da Komisija pri utvrđivanju pravila o ekološkom dizajnu (uključujući izvješćivanje) izbjegava nerazmjerno administrativno opterećenje za poduzeća, posebno MSP-ove ⁽⁶⁾.

Cilj pojednostavnjenja u samom je središtu Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda. Utvrđivanjem usklađenih zahtjeva za održivost proizvoda na razini EU-a, primjenjivih u svim državama članicama, spriječit će se stvaranje prepreka trgovini i izjednačiti uvjeti za poduzeća koja posluju na jedinstvenom tržištu EU-a ili na njega izvoze, čime će se smanjiti njihovo administrativno opterećenje.

U planu rada utvrđuje se prvi skup prioriteta za stjecanje iskustva i kapaciteta potrebnih kako bi Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda ostvarila svoj puni regulatorni potencijal, u partnerstvu s tijelima država članica. Istodobno se provode preliminarne pripremne studije i detaljne procjene mogućih učinaka i poboljšanja kao temelj za obuhvaćanje više skupina proizvoda u budućnosti. Taj pristup pomaže da se ispune obveze u pogledu donošenja novih regulatornih mjera, smanjuje rizik od kašnjenja i doprinosi stabilnom poslovnom okruženju.

Stjecanje iskustva uključuje metodološke aspekte, posebno za obračun ugljika, pa će provedba plana rada doprinijeti cilju Komunikacije o Planu za čistu industriju da se pojednostavne i

---

⁽⁴⁾ COM(2025) 85 final.

⁽⁵⁾ COM(2025) 125 final.

⁽⁶⁾ Konkretno u člancima 5., 7., 13., 16., 36., 39., 47. i 60. Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda.

usklađene metodologije za obračun ugljika, u skladu s dobrovoljnom oznakom koja je također najavljena u Planu za čistu industriju.

1.3. Uspjeh ekološkog dizajna i označivanja energetske učinkovitosti kao temelj za daljnje mjere

Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda temelji se na pristupu koji je uspješno pokrenut kao dio **aktualnog okvira EU-a za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti prije dva, odnosno tri desetljeća.**

Procjenjuje se ⁽⁷⁾ da je primjenom aktualnih zahtjeva za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti postignuto **smanjenje potrošnje konačne energije za 12 % u 2023.** To je više od ukupne potrošnje konačne energije u Belgiji i Češkoj zajedno, zahvaljujući čemu je te godine izbjegnuto **145 milijuna tona emisija CO₂.** Procjenjuje se da su zahtjevi 2020. doveli i do otvaranja **346 000 novih radnih mjesta** i uštede troškova od 182 EUR – 266 EUR po kućanstvu, a procjenjuje se da će se taj iznos do 2030. povećati na **473 EUR – 736 EUR** po kućanstvu. Koristi su ostvarila i poduzeća: **93 % potrošača prepoznaje oznaku energetske učinkovitosti** pri kupnji označenih proizvoda, a dobavljači i trgovci uočavaju povećanje potražnje za učinkovitijim proizvodima (potrošači ne donose odluku samo na temelju troška kupnje). Konačno, taj okvir promiče energetske učinkovitije obrasce proizvodnje u cijelom svijetu i potiče mnoge treće zemlje da donesu slične propise.

Cilj je Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda replicirati taj uspjeh u širem opsegu i istodobno održavati bliske sinergije postignute s okvirom za označivanje energetske učinkovitosti. Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda omogućit će se utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za mnogo širi raspon proizvoda ⁽⁸⁾. Zahtjevi mogu obuhvaćati dva aspekta: *učinkovitost proizvoda* (npr. trajnost, dostupnost rezervnih dijelova, minimalni udio recikliranog sadržaja) i/ili *informacije o proizvodu* (npr. ključne značajke proizvoda, njegov ugljični/ekološki otisak). Informacije o proizvodu uglavnom će biti dostupne u digitalnoj putovnici za proizvode, odnosno u Europskom registru proizvoda za označivanje energetske učinkovitosti (EPREL) za proizvode s oznakama energetske učinkovitosti. Zahtjevi za ekološki dizajn utvrdit će se delegiranim aktima za svaki proizvod zasebno ili horizontalno za skupine sličnih proizvoda. Pri izradi zahtjeva za ekološki dizajn Komisija će posvetiti posebnu pozornost potrebama MSP-ova, posebno mikropoduzeća i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i pružati prilagođenu potporu u skladu s člankom 22. Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda.

⁽⁷⁾ Obračun učinka ekološkog dizajna za 2024., <https://europa.eu/!THcmy4>.

⁽⁸⁾ Članak 1. stavak 2. Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda.

2. PROIZVODI KOJIMA TREBA DATI PREDNOST U PLANU RADA ZA RAZDOBLJE 2025. – 2030.

2.1. Pravni zahtjevi

Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda utvrđuju se kriteriji na temelju kojih se daje prednost proizvodima i na temelju koji se oni uključuju u planove rada koji obuhvaćaju najmanje tri godine. Uključivanje u plan rada mora se temeljiti na potencijalu proizvoda da doprinesu ciljevima EU-a u području klime, okoliša i energetske učinkovitosti. U obzir se moraju uzeti i čimbenici kao što su eventualni nedostaci u pravu EU-a, raspon učinkovitosti proizvoda, obujam prodaje i trgovine, učinci u cijelom lancu vrijednosti i potreba za preispitivanjem postojećih zahtjeva.

Prioriteti za ovaj prvi plan rada utvrđeni su u samoj Uredbi (članak 18.): željezo i čelik, aluminij, tekstil, posebno odjeća i obuća, namještaj, uključujući madrace, gume, deterdženti, boje, maziva, kemikalije te proizvodi povezani s energijom, proizvodi IKT-a i ostali elektronički uređaji. Međutim, Uredbom se Komisiji daje određena diskrecijska ovlast da, uz obrazloženje, izostavi neke od tih proizvoda ili doda nove proizvode.

Plan rada na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda uključuje i popis proizvoda kojima treba dati prednost kad je riječ o označivanju energetske učinkovitosti, u skladu s **Uredbom o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti** ⁽⁹⁾. U skladu s tom uredbom potrebno je promijeniti vrijednosti starijih oznaka i ažurirati ih tako da odražavaju tržišna i tehnološka kretanja.

Radi usklađivanja s mandatom Komisije i Parlamenta i osiguravanja predvidljivosti za poduzeća **Komisija predlaže petogodišnji plan rada na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda i označivanje energetske učinkovitosti (od 2025. do 2030.), s preispitivanjem u sredini programskog razdoblja nakon tri godine (2028.)**.

2.2. Uključiv i transparentan postupak koji se temelji na dokazima za predvidljive rezultate

Odabir proizvoda kojima se daje prednost temelji se na detaljnoj tehničkoj analizi ⁽¹⁰⁾, uključujući opsežan postupak savjetovanja s dionicima, uključujući države članice.

Taj je postupak uključivao opsežno javno savjetovanje ⁽¹¹⁾ 2023. te predstavljanje nacрта radnog plana i raspravu o njemu na prvom sastanku **Foruma za ekološki dizajn 19. veljače 2025.**, s **više od 200 sudionika** (uživo i putem interneta) iz raznih sektora industrije, akademske

---

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2017/1369 o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU.

⁽¹⁰⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC138903>.

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13682-New-product-priorities-for-Ecodesign-for-Sustainable-Products/public-consultation_hr.

zajednice, nevladinih organizacija, međunarodnih partnera, država članica i zemalja EGP-a ⁽¹²⁾. Povratne informacije primljene u okviru savjetovanja temeljito su ispitane tijekom izrade ovog plana rada.

Nastavno na pripremni postupak opisan u prethodnom odjeljku prvi plan rada obuhvaćat će **četiri konačna proizvoda, dva međuproizvoda i dva pravna akta u kojima se utvrđuju horizontalni zahtjevi**, kao i popis opsežnog rada koji je pripremljen i prenesen iz posljednjeg plana rada za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti ⁽¹³⁾.

2.2.1. Novi proizvodi koje treba uključiti u plan rada

Proizvod/mjera	Mjesto na ljestvic i JRC-a	Mišljenje dionika	Veličina tržišta (EU)	Moguće poboljšanje	Okvirni datumi za donošenje
Konačni proizvodi					
Tekstil/odjeća	1.	Velika potpora	78 milijardi EUR (od 142 milijarde EUR tržišne vrijednosti svih tekstilnih proizvoda i obuču 2019.)	Velik potencijal za poboljšanje u smislu produljenja životnog vijeka proizvoda, povećanja učinkovitosti materijala i smanjenja učinka na vodu, stvaranje otpada, klimatske promjene i potrošnju energije. Zahtjevi u pogledu informacija iz Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda primjenjivat će se u sinergiji s Uredbom o označivanju tekstila, koja se trenutačno preispituje.	2027.
Namještaj	2.	Potpora	140 milijardi EUR (2021.)	Velik potencijal za poboljšanje aspekata upotrebe resursa, pri čemu proizvodnja i opskrba materijalima često imaju najveći utjecaj na okoliš u raznim kategorijama (npr. klimatske promjene, zakiseljavanje, eutrofikacija), kao i aspekata stvaranja otpada. Pozitivan učinak na druge kategorije kao što su zrak, tlo i bioraznolikost.	2028.
Gume	3.	Velika potpora	45 milijardi EUR (2021.)	Iako su već regulirane drugim zakonodavnim aktima EU-a	2027.

⁽¹²⁾ Osim toga, **stručna skupina država članica** za Uredbu o ekološkom dizajnu održivih proizvoda sastala se 21. veljače 2025. kako bi iznijela konkretna stajališta država članica i zemalja EGP-a. Povezani dokumenti dostupni su na: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=en&meetingId=59861&fromExpertGroups=3969>.

⁽¹³⁾ https://energy.ec.europa.eu/publications/ecodesign-and-energy-labelling-working-plan-2022-2024_en.

				(uključujući Uredbu (EU) 2020/740 o označivanju guma), postoji potencijal za poboljšanje mogućnosti recikliranja, povećanje udjela recikliranog sadržaja i ublažavanje rizika povezanih sa zbrinjavanjem guma na kraju vijeka uporabe.	
Madraci	4.	Velika potpora	10 milijardi EUR (2022.)	Velik potencijal za smanjenje stvaranja otpada, produljenje životnog vijeka i poboljšanje učinkovitosti materijala.	2029.
Međuproizvodi					
Željezo i čelik	1.	Velika potpora	152 milijarde EUR (2023.)	Velik potencijal za poboljšanje učinaka na klimatske promjene, potrošnju energije, vodu i zrak te za jačanje otpornosti, strateške autonomije i tehnoloških inovacija EU-a. Mjerama u okviru Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda dopunit će se oznaka zelenog čelika najavljena u Planu za čistu industriju, kao i postojeće okolišne i klimatske mjere za proizvode od čelika i proizvodnju kao što su sustav trgovanja emisijama i mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama.	2026.
Aluminij	4.	Potpورا	40 milijardi EUR (2019.)	Potencijal za poboljšanje učinaka na klimatske promjene, potrošnju energije, zrak, vodu, bioraznolikost, onečišćenje tla i sirovine. Uključivanje sekundarnih materijala u proizvodnju može smanjiti emisije stakleničkih plinova do 11 puta. Aluminij je jedan od metala s najvećim mogućnostima recikliranja i potencijalom za povećanje otpornosti opskrbe u EU-u. Očekuje se da će se mjerama u okviru Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda dopuniti postojeće okolišne i klimatske mjere za proizvode od aluminija i proizvodnju kao što su sustav trgovanja emisijama i mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama.	2027.
Horizontalni zahtjevi					
Mogućnost	Nije	Velika	Nije primjenjivo	Velik potencijal za poboljšanje;	2027.

popravka (uključujući bodovanje)	primjenjivo	potpora		ovisno o području primjene mjere i obuhvaćenim resursima mogla bi se uključiti i veća kružnost za (kritične) sirovine, klimatske promjene i ciljani zahtjevi u pogledu trajnosti (pouzdanosti). Područje primjene, koje u pripremljenoj studiji treba preciznije definirati, moglo bi uključivati proizvode kao što su elektronički uređaji za široku potrošnju i mali kućanski aparati.	
Udio recikliranog sadržaja i mogućnost recikliranja električne i elektroničke opreme	Nije primjenjivo	Potpora	Nije primjenjivo	Velik potencijal za poboljšanje, ovisno o točnom području primjene mjere i obuhvaćenim resursima u smislu povećanja kružnosti (kritičnih) sirovina, smanjenja utjecaja na klimatske promjene i sprečavanja nastanka otpada.	2029.

Informacijske i komunikacijske tehnologije (proizvodi IKT-a) nisu navedene, ali su uključene u prvi plan rada jer će biti obuhvaćene radom na pripremi dvaju horizontalnih zahtjeva. Neki posebni proizvodi IKT-a bit će obuhvaćeni radom na proizvodima povezanim s energijom, o kojima se raspravlja u sljedećem odjeljku.

Pri utvrđivanju zahtjeva za ekološki dizajn potrebno je uzeti u obzir specifično pitanje **međuproizvoda**. Reguliranje tih proizvoda moglo bi imati posljedice ne samo na proizvodnju međuproizvoda, nego i na sve konačne proizvode proizvedene od njih. Zbog toga je potrebno pažljivo procijeniti moguće učinke na relevantna tržišta, uključujući učinke na tržišta konačnih proizvoda, kako bi se izbjegle negativne posljedice na kraju proizvodnog lanca, posebno za proizvođače konačnih proizvoda koji sadržavaju regulirane međuproizvode kao sastavne dijelove ⁽¹⁴⁾ ⁽¹⁵⁾. Opcije za ublažavanje tog rizika koje se procjenjuju uključivat će utvrđivanje samo **zahtjeva u pogledu informacija**. Pažljivo će se razmotriti i mogućnost da se u područje primjene odgovarajućih delegiranih akata uključe odabrani konačni proizvodi koji sadržavaju visok udio međuproizvoda. U analizi će se razmotriti i pouzdanost i trošak povezanih mehanizama provjere.

⁽¹⁴⁾ To uključuje moguće učinke „istjecanja”, koji dovode do povećanja uvoza konačnih proizvoda koji sadržavaju predmetne međuproizvode kako bi se zaobišla pravila koja se odnose na njihovu upotrebu samo na razini međuproizvoda, a trenutačno je u tijeku studija za procjenu sličnog rizika u vezi s mehanizmom za ugljičnu prilagodbu na granicama.

⁽¹⁵⁾ Na primjer, neke sektore kao što su obrana i sigurnost, svemirski sektor i medicinski proizvodi potrebno je pažljivo evaluirati kako učinkovitost konačnih proizvoda ne bi bila ugrožena s obzirom na njihove posebne primjene (u skladu s uvodnom izjavom 19. Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda).

U definiciji **horizontalnih zahtjeva**, koja vrijedi za širok raspon proizvoda koji u određenim aspektima imaju slična svojstva, ako je to tehnički moguće, pažljivo će se razmotriti svi aspekti specifični za proizvod na koje bi horizontalna pravila mogla utjecati kako bi se utvrdili i uzeli u obzir svi odnosi između aspekata proizvoda. Taj novi pristup utvrđivanju pravila o ekološkom dizajnu uvođen će se postupno na temelju iskustva s prvim slučajevima.

2.2.2. Proizvodi povezani s energijom

U budućnosti će se proizvodi povezani s energijom, uključujući proizvode koji su već regulirani Direktivom o ekološkom dizajnu, regulirati Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda. Planom rada za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti za razdoblje 2022. – 2024. obuhvaćeno je 35 proizvoda, a znatan napredak u provedbi tog plana opisan je u priloženom radnom dokumentu službi Komisije ⁽¹⁶⁾. Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda za 19 tih proizvoda utvrđuje se prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2026. ⁽¹⁷⁾, tijekom kojeg su mjere i dalje obuhvaćene Direktivom o ekološkom dizajnu.

Komisija smatra da je za preostalih 16 proizvoda analiza potencijala za poboljšanje i dalje valjana. Za većinu njih Komisija je već započela s potrebnim pripremama. Imajući na umu učinkovitost, tih se 16 proizvoda prenosi u plan rada za razdoblje 2025. – 2030.

Sljedećih 16 stavki prenosi se i uključuje u prvi plan rada na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda.

Proizvodi povezani s energijom	Novi proizvod	Zahtjevi za ekološki dizajn	Oznaka energetske učinkovitosti	Okvirni datumi
--------------------------------	---------------	-----------------------------	---------------------------------	----------------

⁽¹⁶⁾ [SWD(2025)112].

⁽¹⁷⁾ U članku 79. navedeni su sljedeći proizvodi: fotonaponske ploče, grijači prostora i kombinirani grijači, grijači vode, uređaji za lokalno grijanje prostora na kruto gorivo, klimatizacijski uređaji, uključujući dizalice topline zrak-zrak i velike ventilatore, kotlovi na kruta goriva, ventilacijske jedinice za proizvode za grijanje i hlađenje, usisavači, uređaji za kuhanje, crpke za vodu, industrijski ventilatori, cirkulacijski uređaji, vanjsko napajanje, računala, poslužitelji i proizvodi za pohranjivanje podataka, energetske transformatori, profesionalna oprema za hlađenje i oprema za prikaz slike.

Grijaća tijela koja rade na niskim temperaturama	† Da	Ne	† Da	Donošenje: 2026.
Zasloni	Ne	† Da	† Da	Donošenje: 2027.
Punjači za električna vozila	† Da	Naknadno	Naknadno	Donošenje: 2028.
Kućanske perilice posuđa	Ne	† Da	† Da	Donošenje: 2026.
Kućanske perilice i perilice-sušilice rublja	Ne	† Da	† Da	Donošenje: 2026.
Profesionalni aparati za pranje rublja	† Da	† Da	Naknadno	Donošenje: 2026.
Profesionalne perilice posuđa	† Da	† Da	Naknadno	Donošenje: 2026.
Električni motori i pogoni promjenjive brzine	Ne	† Da	Ne	Donošenje: 2028.
Rashladni uređaji (uključujući kućanske hladnjake i zamrzivače)	Ne	† Da	† Da	Donošenje: 2028.
Rashladni uređaji s funkcijom prodaje	Ne	† Da	† Da	Donošenje: 2028.
Izvori svjetlosti i (samo za ekološki dizajn) zasebne predspojne naprave	Ne	† Da	† Da	Donošenje: 2029.
Oprema za zavarivanje	Ne	† Da	Ne	Donošenje: kraj 2030.
Mobilni telefoni i tableti	Ne	† Da	† Da	Donošenje: kraj 2030.
Uređaji za lokalno grijanje prostora	Ne	† Da	† Da	Oznaka energetske učinkovitosti: donošenje 2026. Zahtjevi za ekološki dizajn: donošenje sredina 2030.
Sušilice rublja	Ne	† Da	† Da	Donošenje: kraj 2030.
Potrošnja u stanju pripravnosti i stanju isključenosti	Ne	† Da	Ne	Donošenje: kraj 2030.

2.2.3. *Proizvodi koji nisu uključeni u prvi plan rada*

Na temelju navedene metodologije procjene, dostupnih resursa i obrazloženja u nastavku, sljedeći proizvodi navedeni u članku 18. Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda nisu uključeni u prvi plan rada na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda. Međutim, predlaže se da se započne s provedbom studija za nekoliko proizvoda s tog popisa i da se nakon tri godine provede preispitivanje u sredini programskog razdoblja kako bi se ponovno procijenilo stanje.

Kad je riječ o **deterdžentima, bojama i mazivima**, studija JRC-a o novim prioritetnim proizvodima pokazuje da te skupine proizvoda imaju manji utjecaj i manji potencijal za poboljšanje od konačnih proizvoda odabranih u ovom planu rada. Otvoreno javno savjetovanje pokazalo je i da je razina potpore za te proizvode relativno niža nego za konačne proizvode kojima se daje prednost u ovom planu rada.

Obuća je odvojena od tekstila u zasebnu kategoriju zbog razlika u korištenim materijalima, funkcionalnosti proizvoda i lancima opskrbe. Ona ima i manji učinak od konačnih proizvoda s popisa prioriteta. Međutim, s obzirom na važnost tih učinaka i potencijalnu primjenu zahtjeva za

ekološki dizajn za ekomodulaciju naknada za proširenu odgovornost proizvođača za obuću u skladu s Okvirnom direktivom o otpadu, tijekom provedbe ovog plana rada naručit će se studija. U toj studiji, koja će se dovršiti 2027., ocijenit će se potencijal za poboljšanje ekološke održivosti obuće u skladu s Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda.

Skupina proizvoda „**kemikalije**” bila je visoko rangirana u studiji JRC-a s obzirom na velike učinke i veliki potencijal za poboljšanje. U otvorenom javnom savjetovanju izražena je potpora i za uvrštavanje kemikalija na popis, ali riječ je o vrlo složenoj skupini proizvoda koju je JRC u studiji procjenjivao kao međuproizvode, s naglaskom na organske i anorganske kemikalije velikog obujma. Međutim, općenito se smatra da je područje primjene te skupine kemijskih proizvoda mnogo šire i da postoji preklapanje s drugim segmentima kao što su petrokemijski proizvodi, polimeri, posebne kemikalije i plastika. S obzirom na tu složenost, do kraja 2025. pokrenut će se studija za preciznije definiranje potencijalnih kemikalija obuhvaćenih područjem primjene i potencijalnih područja za poboljšanje aspekata proizvoda za buduće delegirane akte na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda povezane s kemikalijama (uključujući polimere i plastiku) koji će se uzeti u obzir u preispitivanju ovog ili u sljedećem planu rada.

U skladu s člankom 5. stavkom 6. Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda Komisija u bilo kojoj fazi može utvrditi zahtjeve za ekološki dizajn za skupine proizvoda koje nisu uključene u plan rada. Na primjer, kad je riječ o **električnim rasklopnim uređajima**, Komisija će pomno pratiti razvoj događaja u skladu s Uredbom (EU) 2024/573 o fluoriranim stakleničkim plinovima ⁽¹⁸⁾ prije nego što razmotri utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn.

3. KLJUČNI POKRETAČI

3.1. Međunarodna dimenzija – uključena u sve faze procesa

Buduća pravila u okviru Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda mogla bi imati znatne posljedice na međunarodnoj razini jer će sva roba koja se stavlja na tržište EU-a, uključujući uvezene proizvode, morati ispunjavati nove norme (kao što to moraju u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu). Zbog toga se postupak izrade zahtjeva za ekološki dizajn mora temeljiti na detaljnoj procjeni i razumijevanju posljedica za treće zemlje.

Komisija će osigurati proporcionalnu, sustavnu i kvalitetnu procjenu međunarodnih dimenzija u pripremnim studijama i procjenama učinka kako bi se osiguralo da se učinak na subjekte iz trećih zemalja razumije dovoljno unaprijed i da bude razmjern i u skladu s Komisijinim Smjernicama za bolju regulativu ⁽¹⁹⁾. Pravodobna komunikacija i informiranje u

---

⁽¹⁸⁾ SL L, 2024/573, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/573/oj>.

⁽¹⁹⁾ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en.

tom pogledu bit će ključni za objašnjavanje i suradnju s partnerskim zemljama EU-a, posebno putem delegacija EU-a. Na temelju toga planirat će se i pripremiti mjere za pomoć partnerima EU-a u ispunjavanju proširenih zahtjeva za ekološki dizajn.

3.2. Informacije o svim dijelovima lanca vrijednosti: digitalna putovnica za proizvode

Digitalna putovnica za proizvode jedan je od ključnih stupova Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda. Svaki proizvod za koji će se donijeti mjere za ekološki dizajn imat će digitalnu putovnicu, osim ako postoji alternativni digitalni sustav s jednakovrijednim informacijama, na primjer baza podataka EPREL⁽²⁰⁾ za proizvode povezane s energijom koji imaju oznaku energetske učinkovitosti. Time će se na temelju otvorenih, neovlasničkih međunarodnih standarda poduzećima, potrošačima i javnim tijelima omogućiti da pristupe podacima na temelju načela nužnosti pristupa. Komisija je pokrenula postupak normizacije kako bi utvrdila pravila o nosačima podataka, infrastrukturi i interoperabilnosti podataka, koja su potrebna za razvoj sustava putovnica za proizvode. Informacije koje treba prikupiti i staviti na raspolaganje u digitalnoj putovnici za proizvode bit će navedene u delegiranim aktima za pojedinačne proizvode na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda i, prema potrebi, na temelju drugih zakonodavnih akata. Digitalna putovnica za proizvode osigurat će sljedivost u cijelom lancu vrijednosti nakon što proizvod bude stavljen na tržište. Time bi se moglo potaknuti dobrovoljno uvođenje rješenja za sljedivost, što će pridonijeti razvoju tržišta i održivoj trgovini izvan EU-a. Uključit će se informacije o sastavu materijala i svim zabrinjavajućim tvarima u proizvodu, kao i informacije o tome kako sigurno upotrebljavati, reciklirati i zbrinuti proizvod. Time će se **olakšati cjelovito upravljanje životnim ciklusom proizvoda**.

3.3. Potpora potrošačima: jasne i informativne oznake

U Uredbi o ekološkom dizajnu održivih proizvoda osobita se pozornost posvećuje informacijama o proizvodu. Zahtjevi za informacije potrebni su kako bi se potrošačima omogućilo donošenje informiranih odluka i promjena ponašanja tako da se ostvaruju veće koristi okolišne održivosti iz Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda u odnosu na koristi koje bi se mogle ostvariti reguliranjem samo minimalnih standarda učinkovitosti. To je jasno vidljivo iz aktualne **oznake energetske učinkovitosti**, koju su potrošači u ocijenili iznimno važnom za pružanje konkretnih i pouzdanih informacija kod odlučivanja o kupnji. Oznaka je široko prepoznata i korištena, i to sve češće skeniranjem QR poveznice na oznaci, koja vodi do baze podataka EPREL, u kojoj je više od 3000 provjerenih dobavljača registriralo gotovo dva milijuna modela.

⁽²⁰⁾ Europski registar proizvoda za označivanje energetske učinkovitosti.

Oznake energetske učinkovitosti i dalje će se upotrebljavati kao zadana opcija za relevantne proizvode povezane s energijom, osim ako se nakon pažljive procjene zaključi da potrošačima ne mogu pružiti najrelevantnije informacije.

Za druge obuhvaćene proizvode informacije će se uglavnom navoditi u digitalnoj putovnici za proizvode. Neki proizvodi mogu imati i **oznaku iz Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda** i/ili druge oznake uređene posebnim zakonodavstvom EU-a, kao što je Uredba o označivanju tekstila, koja se trenutačno preispituje. Na tim će oznakama biti navedene jasne i pouzdane informacije o relevantnim značajkama ili učinkovitosti proizvoda kao što su ugljični otisak, potrošnja vode, trajnost i mogućnost popravka ili recikliranja. Nadalje, Komisija će u skladu s Direktivom o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji ⁽²¹⁾ uvesti usklađenu oznaku za komercijalna jamstva trajnosti. To će biti nova oznaka proizvoda za proizvođače koji žele promicati trajnost svojih proizvoda i za potrošače koji žele birati proizvode s duljim životnim vijekom.

3.4. Razvoj vodećih tržišta: zelena javna nabava

Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda predviđa se mogućnost utvrđivanja obveznih minimalnih zahtjeva za javnu nabavu u *ad hoc* provedbenim aktima kad god su proizvodi uređeni delegiranim aktima na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda relevantni za javne naručitelje i kad im je kupnja najboljih okolišno održivih proizvoda ekonomski isplativa. Te su mjere osmišljene kako bi se potaknulo stvaranje vodećih tržišta, potaknula ulaganja i industriji EU-a pomoglo da poveća svoju konkurentnost u skladu s ciljevima Plana za čistu industriju. Komisija će ocijeniti područje primjene kako bi utvrdila minimalne zahtjeve za javnu nabavu proizvoda koji su prioritet u planu rada zajedno, a ocijenit će i posebne zahtjeve za ekološki dizajn za te iste proizvode.

Iako je riječ o dva zasebna pravna akta, delegirani akt kojim se utvrđuju zahtjevi za ekološki dizajn i provedbeni akt kojim se utvrđuju zahtjevi za javnu nabavu usko su povezani jer moraju obuhvaćati iste aspekte proizvoda. Stoga će Komisija zajednički proučiti i ocijeniti mjere i usporedno provoditi dva postupka donošenja. Kad je riječ o proizvodima s oznakom energetske učinkovitosti, u Uredbi o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i Direktivi o energetske učinkovitosti već su utvrđeni zahtjevi za povezivanje javne nabave s razredom energetske učinkovitosti ⁽²²⁾.

⁽²¹⁾ Direktiva (EU) 2024/825 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. veljače 2024. o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem (Tekst značajan za EGP).

⁽²²⁾ Vidjeti odjeljak 6. Preporuke Komisije (EU) 2024/1716 od 19. lipnja 2024. o smjernicama za tumačenje članaka 5., 6. i 7. Direktive (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu potrošnje energije u javnom sektoru, obnove javnih zgrada i javne nabave.

4. UVJETI ZA USPJEŠNU PROVEDBU

4.1. Suradnja s državama članicama radi provedbe nadzora tržišta

Djelotvoran nadzor tržišta nužan je za osiguravanje provedbe zahtjeva za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti, ostvarivanje očekivanih koristi, osiguravanje jednakih uvjeta za poduzeća, pružanje pouzdanih informacija o proizvodu potrošačima i pouzdanost okvira.

Nadzor tržišta u nacionalnoj je nadležnosti, a Komisija ima potpornu i koordinacijsku ulogu ⁽²³⁾. Dostupni dokazi ⁽²⁴⁾ upućuju na to da je postoji znatna neusklađenost i procjenjuje se da to dovodi do gubitka 10 % naknada. Neusklađenost povezana s internetskom prodajom posebno je raširena i teško ju je ukloniti, posebno kad je riječ o prodaji na internetskim platformama izvan EU-a. Prihvatanje novih proizvoda i novih vrsta zahtjeva dovest će do novih poteškoća. To upućuje na to da bi bilo vrlo isplativo povećati sredstva država članica za nadzor tržišta.

U „Letinom izvješću” istaknuta je važnost jačanja provedbe kako bi se očuvala cjelovitost tržišta ⁽²⁵⁾. U „Draghijevu izvješću” ⁽²⁶⁾ također se preporučuje snažnija potpora EU-a državama članicama za djelotvoran nadzor tržišta i provedbu pravila EU-a i izričito se spominje ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti.

Kako bi odgovorila na te potrebe i kako je najavljeno u Akcijskom planu za priuštivu energiju ⁽²⁷⁾, Komisija namjerava surađivati s nacionalnim tijelima kako bi se pojačalo djelovanje u tom području. Na primjer, redovito će sazivati Forum za ekološki dizajn kako bi se ispitala „djelotvornost uspostavljenih mehanizama za nadzor tržišta” i raspravljalo o tome je li ih potrebno prilagoditi ili jačati. Komisija će nastaviti će podupirati nacionalna tijela za nadzor tržišta putem Skupine za administrativnu suradnju u području ekološkog dizajna i programa rada Europske mreže za sukladnost proizvoda, uključujući suradnju s carinskim tijelima. Kako bi im se olakšao rad, podupiru se informatički alati kao što su Informacijski i komunikacijski sustav za tržišni nadzor i EPREL.

Uz te mjere administrativne potpore Komisija financira 8 milijuna EUR vrijedno usklađeno djelovanje EEPLIANT4 za tijela država članica, koje obuhvaća šest skupina proizvoda u razdoblju 2024. – 2028. I dalje će podupirati industriju u njezinu radu na usklađivanju. To uključuje portal o energetski učinkovitim proizvodima ⁽²⁸⁾, namjenski poštanski sandučić, najčešća pitanja, smjernice i projekt „[ComplianceServices](#)” u vrijednosti od 2,4 milijuna EUR. Carina ima važnu ulogu u provedbi politika u području uvoza s obzirom na dostupnost informacija iz digitalne putovnice za proizvode u kontekstu carinskih postupaka. Nadalje, u

---

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2019/1020 o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda.

⁽²⁴⁾ Na primjer, <https://www.eca.europa.eu/hr/publications?did=52828>.

⁽²⁵⁾ Enrico Letta, *Much more than a market*, travanj 2024.

⁽²⁶⁾ Mario Draghi, *Budućnost europske konkurentnosti*, rujan 2024.

⁽²⁷⁾ https://energy.ec.europa.eu/publications/action-plan-affordable-energy-unlocking-true-value-our-energy-union-secure-affordable-efficient-and_en.

⁽²⁸⁾ https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/index_en.

kontekstu e-trgovine postoji potreba za integriranim pristupom suradnji carinskih tijela i tijela za nadzor tržišta koji se temelji na podacima, pri čemu u prvom planu treba biti strateško djelovanje za suzbijanje neusklađenih lanaca opskrbe.

4.2. Sprečavanje uništenja neprodane robe

Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda Komisiji se omogućuje da ažurira popis proizvoda na koje se primjenjuje zabrana uništenja neprodanih proizvoda i da u planove rada na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda uključi proizvode za koje se razmatra zabrana. **Komisija ne namjerava primijeniti tu odredbu u ovom prvom planu rada na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda.** Za to je prerano jer još nisu dostupna iskustva iz provedbe odredbe o obveznom objavljivanju informacija o uništenju neprodanih proizvoda široke potrošnje (što će biti temelj za eventualne zabrane u budućim planovima rada).

5. ZAKLJUČAK

Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda donesena je kako bi se poboljšala okolišna održivost proizvoda koji se stavljaju na tržište EU-a smanjenjem ukupnog ugljičnog otiska i ekološkog otiska proizvoda tijekom njihova životnog ciklusa te kako bi se omogućilo slobodno kretanje održivih proizvoda na unutarnjem tržištu.

Ovaj plan rada prvi je važan korak prema tom cilju. Vrijednost prodaje novih konačnih proizvoda i međuproizvoda koji će se regulirati iznosi više od 1 bilijun EUR godišnje na tržištu EU-a, od čega oko 600 milijardi EUR čini prodaja proizvoda povezanih s energijom ⁽²⁹⁾, a gotovo 500 milijardi EUR prodaja novih proizvoda u širem području primjene Uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda ⁽³⁰⁾. S tim je proizvodima povezan i znatan udio okolišnih učinaka potrošnje u EU-u: oko 31 % učinaka povezanih s klimatskim promjenama i 34 % upotrebe fosilnih resursa (uz druge učinke) u košarici proizvoda koji čine ukupnu potrošnju u EU-u ⁽³¹⁾. Štednjom energije i drugih resursa, uključujući mjere za produljenje životnog vijeka proizvoda, smanjit će se nepotrebni izdaci potrošača i tako uštedjeti novac za druge namjene.

Budući da je razina ambicije dovoljno visoka, ali i realistična, ovaj će plan rada pridonijeti Planu za čistu industriju i Kompas konkurentnosti EU-a, u kojem se naglašava da bi proizvodni sektori trebali uspješno kombinirati konkurentnost s prelaskom na niskougljičnu i održivu proizvodnju. To će dionicima omogućiti da se uključe u postupak utvrđivanja pravila, nadovezujući se na uspjeh okvira za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti.

⁽²⁹⁾ Vidjeti [2024 Ecodesign Impact Accounting status report](#).

⁽³⁰⁾ Vidjeti tablicu u odjeljku 2.2.2. (izvor: JRC, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC138903>).

⁽³¹⁾ Ažurirano iz navedenog izvješća JRC-a.